

Onderwijzen met ict **Hoe leuk kunnen we het maken?**

Digibord, ELO, Wikiwijs, LES 2.0, cloud-computing, e-reader, mindmaps, Google Earth: ict heeft het onderwijs veel te bieden. Hoe pas je het toe, hoe blijf je bij en vooral: hoe blijf je door de bomen het bos zien?

TEKST: BRIGITTE BLOEM

Basisschoolleerkracht Tessa van Zadelhoff zou niet meer zonder ict kunnen. Van Zadelhoff geeft les aan groep 7 van OBS De Kleine Beer in Berlicum. 'Na zestien jaar voor de klas merk ik dat ik veel meer uit de kast moet halen om de aandacht van leerlingen vast te houden. Voor mij is het digibord echt een katalysator om ict-toepassingen in de klas te brengen. Het is heerlijk om allerlei bronnen binnen handbereik te hebben: Wikipedia, Google Earth, Mindmap, educatieve games, noem maar op. Ook onze documentcamera is favoriet. Alles wat de kinderen meenemen verschijnt sterk uitvergroot op het digibord. Ook maken we er foto's en filmpjes mee. Plaats bijvoorbeeld een bak met kikkervisjes eronder op vrijdagmiddag en je ziet op maandagochtend in stapjes hoe ze zich ontwikkeld hebben. Als je iets projetteert, kun je er tekst bij schrijven. Mijn lessen worden door de ict-toepassingen leuker, interactiever én beter.'

Digibord bespaart tijd

Boris Berlijn is docent aardrijkskunde en economie op het Ashram College in Alphen a/d Rijn. Ook Berlijn wil niet

meer anders. 'Het onderwijs is zoveel leuker geworden. Ik fiets 's ochtends naar school met mijn usb-stick om mijn nek, waar alles voor die dag op staat. In het begin kost het je tijd, maar daarna bespaart het werken met een digibord je tijd. Op het schoolbord zet je aantekeningen, die je na gebruik weer uitveegt.

Een jaar later geef je dezelfde les en sta je opnieuw dat bord vol te schrijven. Met mijn SMART Board sla ik mijn lessen gewoon op, zodat je ze ieder jaar kunt herhalen en aan kunt vullen. Een ander voordeel is dat ik aantekeningen kan wegschrijven naar een pdf-bestand en kan delen met leerlingen. Of ik zet het in onze ELO, de elektronische leeromgeving. Van het overschrijven van aantekeningen worden leerlingen echt niet slimmer. Ze kunnen die tijd beter besteden aan kritisch nadenken over de stof en actief meedoen met de les.'

Berlijn vindt dat het digibord soms nog wel té 'docentraal' ingezet wordt. 'Leerlingen moeten actief oefenen aan het bord. Dat vinden ze hartstikke leuk. Dan heb je juist die meerwaarde te pakken.'

Stap voor stap

De 'Vier in Balans Monitor' van Kennisnet (september 2010) geeft aan dat in het voortgezet onderwijs de helft van de docenten met een digitaal schoolbord werkt. Mirjam van Roosmalen heeft jarenlang voor de klas gestaan en onderhoudt nu voor ActivBoard, Nederlands marktleider in digitale schoolborden, de contacten met scholen en onderwijsgeevenden. Ze bevestigt: 'Er zijn vooral in het voortgezet onderwijs nog flink wat schoollokalen zonder digibord. Leerkrachten op de basisscholen hebben eigen lokalen, daar is de introductie van het digibord makkelijker te verwezenlijken. In het voortgezet onderwijs ziet men soms op tegen de logistiek.'

Van Roosmalen adviseert om de implementatie geleidelijk aan te pakken. 'Zorg dat een steeds groter deel van je docenten opgeleid is om goed te kunnen werken met een digibord en zorg vervolgens dat zij tijdens hun lessen de beschikking hebben over een digibord, zodat hun kennis niet verwatert. Je hoeft niet direct je hele onderwijsprogramma te digitaliseren. Begin stap voor stap, met een aantal lessen waarbij je je heel zeker voelt en breid dat vervolgens uit.'

Twitteren in de les

Basisschoolleerkracht Van Zadelhoff struint regelmatig internet af, op zoek naar bruikbare softwareprogramma's, toepassingen en digitaal lesmateriaal. 'Ik ben iemand die veel uitprobeert en dan een selectie maakt, ik heb daar echt lol in. Zo haal ik ontzettend veel tips van Twitter. Ook de digitale nieuwsbrieven van Kennisnet en POLS Netwerk staan vol met nuttige ict-tips.' Berlijn adviseert docenten om een Twitter-account aan te maken. 'Volg interessante mensen uit het onderwijs en je vakgebied.' Berlijn gebruikt Twitter ook in zijn lessen. 'Vinden mijn leerlingen nuttige informatie over eindexamenonderwerpen, waar hun medeleerlingen iets aan hebben, dan kunnen ze dat naar me twitteren en verdienen ze daar punten mee. Ze leren actief omgaan met de lesstof, leren goed te zoeken én ze

leren hun kennis te delen. Met een collega maak ik een lessenserie over digitale identiteit. Ik vind het belangrijk om leerlingen te leren voorzichtig om te gaan met alles op internet.'

Vijf leerlingen, één computer

Uit de Vier in Balans Monitor blijkt dat een kwart van de docenten tijdens de les nog geen computers gebruikt. Gemiddeld is er één computer beschikbaar per vijf leerlingen. In het basisonderwijs worden relatief veel desktops gebruikt, weet marketingmanager Diane Sestig van Acer Benelux. In het voortgezet onderwijs zijn de notebooks en netbooks (notebooks zonder CD en DVD-speler) aan een opmars bezig. Acer werkt met een netwerk van zogeheten resellers, die ieder een specifieke

doelgroep in het onderwijs bedienen, van po tot vo. 'Oogmerk hiervan is het onderwijs goed en passend van dienst te kunnen zijn', zegt Sestig. 'Daar is behoefte aan gezien het complexe karakter van ict en de grote variëteit aan typen computers en software. In onze communicatie zorgen we ervoor dat iedere doelgroep in het onderwijs precies weet bij welke reseller hij moet zijn. De reseller op zijn beurt zal er vervolgens alles aan doen om iedere school uit zijn doelgroep de meest geschikte producten voor specifieke situaties en wensen te leveren.'

Docent Berlijn signaleert nog wel een probleem. 'Als alle computers van onze school tegelijk aan gaan, slaan de stoppen door. Mijn ervaring is dat ook veel collega-scholen nog niet futu-reproof zijn.' ■

